

מרכז המידע למודיעין ולטרור במרכז
למורשת המודיעין (מל"מ)

חדשות הסכסוך הישראלי-פלסטיני (6 – 12 באוקטובר 2008)

משיר אלמצרי, דובר מטעם חמאס, נושא דברין בעצרת הזדהות בעזה עם ערביי עכו. האירועים נוצלו ע"י חמאס להסתה חריפה גד ישראל (ערוץ אלאקצא, 11 באוקטובר)

מנהיגי חמאס בדרכם למצרים במסגרת הדיאלוג הלאומי. מימין לשמאל: ח'ליל אלחיה, סעיד ציאם, ומחמוד אלזהאר (רויטרס, 7 באוקטובר
צלם: אברהים אבו מצטפא)

עיקרי הדו"ח

- ככלל, נשמרה ה"הרגעה" ברצועת עזה ולא דווח על אירועים חריגים בימי החגים. כמות הסחורות הממוצעת העוברת מישראל לרצועה פחתה בשל צמצום ימי הפעילות בשל החגים אולם לא הורגש מחסור בסחורות ובדלק ברצועה. נושא החייל החטוף גלעד שליט הועלה על הפרק במסגרת הדיאלוג במצרים בין פתח לחמאס.
- משלחת חמאס מה"פנים" וה"חוץ" נפגשה עם עמר סלימאן ובכירים מצריים. בכירים בחמאס הביעו שביעות רצון מהשיחות. על הפרק עומדת "חבילה" של נושאי ליבה התלויים ועומדים בין פתח לחמאס, ובתוכם סוגית סיום כהונתו של אבו מאזן. דוברי חמאס רמזו כי הם עשויים להסכים להארכת הכהונה של אבו מאזן, לאחר שהמועצה המחוקקת של חמאס החליטה פה אחד על סיום כהונתו החל מ-8 בינואר 2009 בחצות.

אירועים בולטים בשטח

רצועת עזה

■ ככלל נשמרה ה"הרגעה" ברצועת עזה. ב- 7 באוקטובר הודיע ארגון המכנה עצמו גדודי חזבאללה בפלסטין כי שיגר רקטה לעבר שדרות (אתר קדסנט, 7 באוקטובר) בשטח ישראל לא אותרה נפילה. המדובר בארגון חדש (להערכתנו פיקטיבי), שהודיע לפני זמן קצר על הקמתו, ואשר דוברו **אבו חסן** הצהיר כי ביכולתו לבצע ירי רקטות לעבר שטח ישראל.

■ חמאס מצידה עושה ניסיונות למנוע הפרת ה"הרגעה" ע"י ארגוני טרור "סוררים". במסגרת זאת דווח (9 באוקטובר) כי משטרת חמאס עצרה ארבעה פעילי הג'יהאד האסלאמי בפלסטין, שניסו לירות רקטה מבית לאהיא לעבר ישראל.

פעילות סיכול ומנע

יהודה ושומרון

■ ביהודה ושומרון נמשכה פעילות הסיכול והמנע של כוחות הביטחון הישראליים, שהתבטאה בעיקר במעצר של פלסטינים החשודים בפעילות טרור.

הסדר ה"הרגעה" - תמונת מצב

המצב במעברים

■ כמות הסחורות השבועית הממוצעת העוברת במעברי הרצועה פחתה בגלל צמצום ימי הפעילות עקב החגים. עם זאת, לא הורגש מחסור בסחורות ובדלק ברחבי הרצועה.

פתיחת מעבר רפיח

■ שלושה אוטובוסים בהם עולי רגל פלסטינים שחזרו לרצועת עזה עברו (11 באוקטובר) דרך מעבר רפיח (פאל טודי, 11 באוקטובר). המעבר אמור להיפתח פעם נוספת במהלך ב-12 באוקטובר על מנת לאפשר חזרתם של חולים ומעוכבים לרצועת עזה. במקביל מתקיימים המגעים בין הצד המצרי והפלסטיני על מנת להביא לפתיחה סדירה של המעבר (פאל טודי, 12 באוקטובר).

מעצר בדואים העוסקים בהברחה

■ כוחות הביטחון המצריים ביצעו מעצרים בצפון סיני, ועצרו 31 בדואים. המעצרים נועדו בעיקר למנוע הברחה וסחר באמצעי לחימה. במהלך המעצרים הוחרמו כמות גדולה של דלק ומצרכי מזון, שהיו מוכנים להברחה לרצועת עזה, דרך המנהרות (אלחיאת, 10 באוקטובר).

החייל החטוף גלעד שליט

■ במהלך הדיאלוג בין חמאס למצרים (ראו להלן) הועלה, בין השאר, גם נושא החייל החטוף גלעד שליט. נציגי חמאס טענו כי ישראל מתעלמת מהסכם קודם עם מצרים לשחרורו של גלעד שליט בתמורה ל-450 אסירים פלסטינים שיבחרו ע"י חמאס, ו-550 אסירים שיבחרו ע"י ישראל ובהם ילדים, נשים וחולים. חברי המשלחת הצהירו כי הם רואים עדיין במצרים מתווכת יחידה בעניין גלעד שליט וכי לא יסכימו למינוי מתווך אחר (אלחיאת אלג'דידיה, 10 באוקטובר).

■ ובתוך כך נמשכות התבטאויות קשוחות של ראשי חמאס בנושא החייל החטוף גלעד שליט, תוך האשמת ישראל בכך שלא עמדה בתנאי ההסכם. **ח'אלד משעל**, יו"ר הלשכה המדינית של חמאס, אמר כי המשא ומתן בעניין החייל החטוף גלעד שליט "תקוע" מפני שישראל נצמדת לעמדות הפתיחה שלה ו"איננה מהימנה" (לה פיגרו, 6 באוקטובר).

מיסוד פעילותן של מנהרות רצועת עזה

■ חמאס ממשיכה בתהליך **מיסוד** מעמד הרשת הענפה של מנהרות ההברחה לרצועת עזה בגבול עם מצרים. הדגש מושם על פיקוח על הסחורות הנכנסות, גביית מיסים ושיפור הבטיחות. את הפעילות מוביל משרד הפנים של ממשל הניה.

■ במסגרת זו בוצעו בעת האחרונה מספר מהלכים:

- על פי דרישת משרד הפנים חייב עתה כל בעל מנהרה **לרשום אותה** ולשלם **דמי רישום** בסכום של 150,000 ₪ למנהרה חדשה ו-50,000 ₪ למנהרה קיימת. בתמורה לרישום אמורה חמאס **לספק חשמל** למנהרה מחברת החשמל הפלסטינית. בנוסף, גובה חמאס מס גבוה יחסית מבעלי המנהרות (אתר אלכופיה, 7 באוקטובר).

- חמאס דורשת מבעלי המנהרות לנקוט **באמצעי בטיחות** והיא מחייבת קבלת "תו תקן" עבור המנהרות על מנת למנוע מותם של אזרחים העובדים בהפעלתן. גיל עובדי המנהרות חייב להיות מעל 20 שנה לאור מספרם הרב של בני הנוער שנהרגו במהלך עבודתם במנהרות. משרד הפנים אף מחייב את בעלי המנהרות לשלם פיצויים למשפחות ההרוגים כתוצאה מתאונות במנהרות.

התבטאויות חמאס בעניין הארכת תוקף הסדר ה"הרגעה"

- הסדר ה"הרגעה", שתחולתו חצי שנה, אמור לפוג רשמית ב-19 בדצמבר. בראיון עיתונאי אמר **ח'אלד משעל**, יו"ר הלשכה המדינית של חמאס, כי סמוך לפקיעת המועד תבצע חמאס הערכה מחדשת אודות עמדתה כלפי ה"הרגעה" ותקבל החלטה בנושא. לטענת **ח'אלד משעל**, קיימה חמאס את כל התחייבויותיה בתקופת ה"הרגעה" בעוד ישראל לא עמדה בכל ההתחייבויות (ראיון לרשת איטלקית, 11 באוקטובר). גם **שיח' ח'ליל נאפד' עזאם**, מראשי הג'האד האסלאמי בפלסטין, אמר כי יש לבחון מחדש את ה"הרגעה" שכן היא אינה עונה לדרישות הפלסטינים (נדאא' אלקדס, 11 באוקטובר).
- כתבת תחקיר של ביטאון חמאס אלרסאלה (7 באוקטובר) הדנה ביום שאחרי סיום הסדר ה"הרגעה" מונה שלושה תרחישים אפשריים:
  - **ה"הרגעה" דה פקטו** אשר תמשך באופן בלתי רשמי תוך הסכמה שבשתיקה בין ישראל וחמאס. לדעת כותבי הכתבה זהו תרחיש סביר, לאור העובדה כי ישראל וחמאס מעוניינות בהמשך השקט.
  - **קריסת סדר ה"הרגעה"** וחידוש מעגל האלימות לאור מה שמכונה בביטאון "הפרות ההסכם מצד ישראל" (תוך התעלמות מההפרות של ארגוני הטרור).
  - **המשך ההסדר** על רקע הצלחה של הדיאלוג הפנים-פלסטיני ואיחוי הקרע בין חמאס ולפתח, תוך הרחבת תחולתו ליהודה ושומרון.
- **ח'ליל אלחיה**, מבכירי חמאס ברצועה וחבר במשלחת חמאס לקהיר, אמר כי המשלחת הציגה בפני עמר סלימאן ראש המודיעין הכללי המצרי, **רשימה של 172 הפרות ישראליות** של ה"הרגעה"¹. בין היתר ציין כי ישראל לא קיימה את מחויבויותיה באשר לפתיחת המעברים והסרת "המצור". לדבריו, המשך ההפרות מצידה של ישראל יביא לקריסת ה"הרגעה" (אלחיה אלג'דידה, 10 באוקטובר).

הזירה הפנים-פלסטינית

הדיאלוג הלאומי בין חמאס לפתח

- ב-8 באוקטובר נועדה משלחת של נציגי חמאס מה"פנים" ומה"חוץ" עם ראש המודיעין הכללי המצרי, עמר סלימאן ובכירים מצרים נוספים. משלחת חמאס כללה בין השאר את מוסא אבו מרוק, מחמוד אליזהאר, סעיד ציאם וח'ליל אלחיה. ב-9 באוקטובר נועדו מוסא אבו מרוק ומספר בכירים בחמאס לפגישה עם נביל עמרו, בכיר בפתח המשמש כשגריר הפלסטיני במצרים. הפגישה ביניהם

¹ בפועל חמאס אמנם מקיימת את ה"הרגעה" אולם ארגוני הטרור האחרים הפרו מעת לעת את הסדר ה"הרגעה". ישראל הגיבה באמצעות סגירה מוגבלת של המעברים. מאז תחילת הסדר ה"הרגעה" אותרו 21 נפילות רקטות (שלוש מהן בשטח הרצועה) ו-18 נפילות פצצות מרגמה. כמו כן אותרו מספר מטענים שהונחו לאורך הגדר.

הוגדרה כלבבית. על פי דיווחי התקשורת הוסכם בין חמאס למצרים על מפגש משולש בין פתח, חמאס ומצרים, שיערך ב-25 באוקטובר.

מחמוד אלזהאר יוצא לפגישה במצרים (אלג'זירה, 10 באוקטובר)

■ על הפרק בדיוני הדיאלוג הלאומי, המתקיימים בתיווך מצרי, עומדים מספר נושאי ליבה ובתוכם: סיום כהונתו של אבו מאזן; הקמת ממשלת מעבר וקיום בחירות למועצה המחוקקת ולנשיאות; רה-ארגון במנגנוני הביטחון הפלסטינים בעזה, ביהודה ושומרון ורה-ארגון באש"פ. לסוגיות הדו-צדדיות שבין פתח\אש"פ לחמאס משתרבים גם נושאים הנוגעים לישראל כגון שחרור גלעד שליט, פתיחת מעבר רפיח ובהמשך אולי גם הסדר ה"הרגעה" ועתיד המו"מ המדיני.

■ בכירי חמאס הביעו שביעות רצון מההבנות שהושגו עם המצרים לצד אופטימיות זהירה מהולה בחשדנות מצד דוברי פתח. התגובות הראשוניות לדיונים היו:

• **מוסא אבו מרזוק**, ראש המשלחת של חמאס, טען כי הושגה תמימות דעים עם המצרים. הוא ציין כי חמאס מצדדת בהרכבת "ממשלת הסכמה לאומית" והיא אינה מתנגדת באופן נחרץ להארכת כהונתו של אבו מאזן (דוברים נוספים של חמאס בראיונות לתקשורת רמזו אף הם שחמאס עשויה להסכים להארכת הכהונה). אבו מרזוק טען כי יש צורך לייחס את כל מכלול הנושאים העומדים על הפרק כאל "חבילה אחת" (אלחיאת, 10 באוקטובר).

• **אבו מאזן**, מצידו, ציין כי יש "סימנים חיוביים" מפגישת חמאס עם המצרים והביע תקוותו שהעניינים יתקדמו בכיוון הנכון. בהצהרה נוספת הוא ציין כי אין הוא יודע עד כמה רצינית ההצעה לקיים דיאלוג דו-צדדי במצרים עם חמאס בסוף החודש (טלוויזיה פלסטינית, 11 באוקטובר). מכל מקום, עד כה פתח לא אישר כי משלחתו תגיע לקהיר לפגישה המשולשת עם חמאס והמצרים, בתואנה כי טרם הזמן אליה באופן רשמי.

פעילות מנגנוני הביטחון של הרשות הפלסטינית

■ נמשכת פעילות אינטנסיבית של מנגנוני הביטחון הפלסטינים נגד תשתיות חמאס ביהודה ושומרון. בלטו מעצרים של פעילי חמאס בחברון ובכלל זה שני פעילים מבצעיים בכירים שיתכן ותכננו לבצע פיגוע (ואל'ל ביטאר ואחמד עויז). ברשות השניים נמצאו כלי נשק, חגורת נפץ וסכומי כסף גדולים. ציון כי השניים גם היו מעורבים בביצוע הפיגוע בדימונה ב- 4 פברואר 2008². כמו כן תפסו מנגנוני הביטחון בחברון שני מצבורי נשק ו**מעבדה לייצור חומרי נפץ של חמאס ששכנה במרכז שכונת מגורים** בעיר חברון (מען, 10 באוקטובר).

■ בתגובה למעצר השניים אמר בכיר חמאס, **סאמי אבו זהרי**, כי פעילות זו של מנגנוני הביטחון של הרשות הפלסטינית מהווה הוכחה נוספת לשיתוף הפעולה שלהם עם ישראל (רדיו אלאקצא, 6 באוקטובר). **פוזי ברהום**, מדוברי חמאס בעזה, קרא ל"התקוממות ציבורית" נגד מנגנוני הביטחון (ערוץ אלאקצא, 11 באוקטובר). דובר גדודי עז אלדין אלקסאם, **אבו עבדה**, איים כי חמאס תעשה שימוש בכל האמצעים העומדים לרשותם על מנת להגן על אנשיה (רדיו אלאקצא, 6 באוקטובר). ובאשר לתפיסת המעבדה לייצור חומרי נפץ - **פוזי ברהום**, מדוברי חמאס בעזה, הכחיש את המידע בדבר תפיסת המעבדה והאשים את הרשות ב"חיסול כל הסכמה לאומית פלסטינית". הוא דרש ממצרים לנקוט עמדה בנושא (אלאקצא, 10 באוקטובר).

■ במקביל, דווח כי מנגנוני הביטחון הפלסטינים מעוניינים לפרוס כוחות ביטחון נוספים בעיר חברון בתאום עם ישראל. גורמים ברשות הפלסטינית הביעו חשש לגבי המהלך בגלל מורכבותה של העיר בה נמצאים מתנחלים ישראלים וקיימת בה נוכחות חזקה של חמאס. לדברי אותם גורמים יישום התוכנית הביטחונית בעיר חברון יהיה מבחן קשה עבור מנגנוני הביטחון אולם הם נחושים להצליח בו (סוכנות הידיעות AKI, 9 באוקטובר).

פגישות בדמשק

■ ב-11 באוקטובר הגיע אבו מאזן לביקור בסוריה. קודם לכן הוא עודכן בעמאן ע"י נביל עמרו, השגריר הפלסטיני בקהיר, על תוצאות השיחות במצרים. בתשובה לשאלה האם אבו מאזן ייפגש בדמשק גם עם אנשי חמאס מסר דובר הנשיאות נביל אבו רדינה לכתב ה-BBC בדמשק כי "אבו מאזן ייפגש עם הבכירים הסוריים".

■ משלחת בכירי חמאס ברצועה שהשתתפה בשיחות בקהיר, הגיעה גם היא ב-11 באוקטובר לדמשק. המשלחת כוללת את מחמוד אלזהאר, סעיד ציאם וח'ליל אלחיה. המשלחת אמורה להיפגש עם הנהגת ה"חוץ" שבדמשק (קרי, ח'אלד משעל) ולקיים הערכת מצב אודות השיחות בקהיר לקראת המשך הדיאלוג עם פתח.

² ראו לקט "פיגוע התאבדות במרכז מסחרי בדימונה כתוצאה ממנו נהרגה תושבת העיר ומספר תושבים נפצעו. למרות שמספר ארגונים נטלו אחריות לביצוע נראה כי הוא בוצע ע"י חוליה של הזרוע המבצעית טרוריסטית של חמא"ס. שהגיעה מחברון" (4 בפברואר, 2008).

כינוס הועד המרכזי של פתח

■ הועד המרכזי של תנועת פתח התכנס ב-11 באוקטובר בירדן, כשלב נוסף במסגרת ההכנות לקראת כינוס הועידה הכללית השישית של פתח (הפורום הרחב ביותר של התנועה). בחלק מהדיונים השתתף גם אבו מאזן, הרואה בכינוס הועידה הכללית מהלך חיוני לשיקום פתח. הועד המרכזי של פתח אמור לקבוע את העיתוי והמקום לכינוס הועידה הכללית השישית. בנוסף לכך נדונו סוגיות יסוד העומדות על הפרק ובמרכזן המו"מ בין הרשות הפלסטינית לישראל והדיאלוג הלאומי בין פתח לחמאס.

החלטת חמאס על סיום כהונת אבו מאזן

■ ב-6 באוקטובר 2008 התכנסו חברי המועצה המחוקקת מטעם החמאס בעזה והחליטו פה אחד על **סיום** כהונתו של אבו מאזן כנשיא הרשות הפלסטינית **החל מה-8 בינואר בחצות**. על פי ההחלטה החל ממועד זה הופך שלטונו של אבו מאזן להיות בלתי לגיטימי. פעיל חמאס, יו"ר הפרלמנט **בפועל** **אחמד בחר**, הינו המועמד מטעם חמאס לקבל על עצמו את תפקיד נשיא הרשות.

■ כינוס חברי המועצה המחוקקת נערך על רקע סיום המועד שבו אבו מאזן אמור היה להוציא צו בדבר קיום בחירות לנשיאות (לא יאוחר מ-9 באוקטובר, שלושה חודשים לפני מועד סיום כהונתו של אבו מאזן). דומה כי אבו מאזן נוטה **להאריך** את משך כהונתו, ומכל מקום הסוגיה כולה מהווה נושא מרכזי בדיאלוג בין פתח לחמאס המתקיים במצרים.

הסתה נגד ישראל תוך הבעת הזדהות עם ערביי עכו

■ על רקע העימותים האלימים בין צעירים יהודים וערביים בעיר עכו, הביעו גורמים פלסטינים הזדהות עם ערביי ישראל, תוך שהם מנצלים את האירועים להסתה נגד ישראל. חמאס קיימה תהלוכה בצפון רצועת עזה להזדהות עם "תושבי עכו הפלסטינים". בדברים שנשא במהלך העצרת הביע **משיר אל מצרי**, מזכיר סיעת חמאס, הזדהות עם תושבי עכו באומרו כי בוא יבוא היום בו חמאס וגדדי עז אלדין אלקסאם **יכנסו לעכו** (פאל מדיה, 11 באוקטובר).

משיר אלמצרי נושא דברים בעצרת הזדהות עם ערביי עכו בעזה (ערוץ אלאקצא, 11 באוקטובר)

■ להלן מספר התבטאויות נוספות בעניין האירועים בעכו:

- **סאמי אבו זהרי**, דובר חמאס אמר כי האירועים מהווים הוכחה להתעצמות "הגזענות הציונית נגד התושבים הערביים" והם תוצאה של ועידת אנאפוליס. הוא הדגיש את עמידתה של חמאס לצד ערביי ישראל "המהווים קורבן לתקיפות ציוניות חוזרות ונשנות" (Palestine-info, 9 באוקטובר).
- **וליד חלס**, מדוברי הג'יהאד האסלאמי בפלסטין בעזה, אמר כי התקיפות הללו מציגות את "הברבריות של הכיבוש ואת הגזענות שלו". חלס קרא לפלסטינים לעמוד אימון מול "התוכנית הישראלית להגלותם מארצם" (פאל טודי, 10 באוקטובר).
- **ג'מאל אלחצ'רי**, יו"ר הוועדה העממית להתנגדות למצור מטעם חמאס מנה את "פעולותיה" של ישראל נגד הפלסטינים ואמר כי ישראל שמה לה למטרה לחסל את העם הפלסטיני בדרך חדשה באמצעות פגיעה בפלסטינים בעכו (אתר קדסנט, 10 באוקטובר).

עצרת הודעות עם ערביי עכו בצפון רצועת עזה
(ערוץ אלאקצא, 11 באוקטובר)

הטמעת תרבות הטרור וההתנגדות

■ בכתבה שפורסמה באתר האינטרנט של גדודי עז אלדין אלקסאם נאמר כי במהלך ימי החג נראו במחנות הפליטים ברצועת עזה ילדים רבים לבושי מדים המשחקים בכלי נשק ופצצות מרגמה העשויים פלסטיק. לדברי הכתבה החנויות המוכרות צעצועים מסוג זה משגשגות והמשחק באמצעי הנשק הינו **המשחק המועדף על הילדים**. לדברי אחד הילדים שרואיין לכתבה הוא רכש את הרובה שברשותו על מנת "**להרוג את היהודי שעומד במגדל...**" (אתר אלקסאם, 5 באוקטובר). יצוין כי משחקי ילדים באמצעי לחימה מפלסטיק הם תופעה נפוצה ביהודה שומרון ורצועת עזה ומהווה ביטוי לחינוך הילדים לשנאה ולאלימות כלפי ישראל, שתחילתו עוד בגני הילדים.³

³ על החינוך ל"התנגדות" של ילדים ראו לקט מידע: "[במחנות הקיץ המתקיימים ברצועת עזה מוטמעים בקרב בני הדור הצעיר אידיאולוגיה אסלאמית- רדיקלית ותרבות הטרור של חמאס ושאר הארגונים. בכמה מחנות עוברים הצעירים אמונים צבאיים כחלק מההכשרה לקראת הצטרפותם בעתיד לשורות ארגוני הטרור](#)" (21 באוגוסט, 2008). על משחקי ילדים ראו: "[משחקי ילדים בכלי נשק מפלסטיק המיובאים ל"שטחים". תוך חיקוי דפוסי הלחימה של ארגוני הטרור](#)" (7 בנובמבר, 2007).